

Eline Ruud Kristiansen, 27 år fra Flatanger

- vinneren av «De unges folketale 2026», «Jeg er litt redd».

Jeg er litt redd

redd for hvordan vi i 2026 bruker KI på refleks
eksamener, hjemmelekser, komplekse tekster –
for å spare tid

Jeg vet jeg burde prøvd å tenke selv, men innleveringsfristen er i kveld

Jeg vet jeg burde prøvd å forstå, men alle sier *vi må spare tid* –

-

Jeg er litt redd

redd for at vi donerer hjernen vår til forskning før vi rekker å dø
distraherer halve døgnet vekk
til en deltidsjobb for Big Tech
Klikker, scroller, klikker, selger sjela med blikket
til klikk-halliker som lover at *data misbrukes ikke!*

Accept

-

Hva er et demokrati?

-

Jeg hører noen si:

det er nå eller aldri, steinalder eller KI
Kanskje folkestyret ikke er kommet for å bli
men for å bli

optimalisert, effektivisert, oppgradert

-

Jeg er litt redd for at frie valg er utdatert
at ytringsfriheten var gøy mens den varte
helt til vi ble papegøyer, algoritme-hermere
Skjermene har talt, det er en tid for alt
Og en tid for å få nok, folk er blitt en saueflokk

Bæ, bæ, bærekraft

Kjæ, kjæ, kjærnekraft

Meninger skifter som vindkast, som vindkraft

hjerner vaskes og hjerner hackes

En gang tvilte vi på wikipedia, se på oss nå

sprer deepfakes som klamydia

Alt er generert til det motsatte er bevist –

Er det rart jeg er litt pessimist

det er Norge i rødt, hvitt og mistillit

Julefred og tillit, hvil i fred!

For med Jagland og Juel

kvaltes de siste engler ned i skjul

-

Hva er et demokrati?

-

Kanskje finnes det en middelvei, kan *litt* demokrati være nok

De fleste i verden bor tross alt ikke i demokratier

så hvis flertallet vet best

kanskje vi må sette oss ned og tenke nytt, tenke etter

om våre demokratiske nytteverdier, merverdier

om det egentlig er vi som har rett –

Bare tenk på årene som går mens politikere snakker seg vekk

for å holde seg populære, fire år i strekk

Nikkedukker som nikker i takt med statistikker

så bra vi er et demokrati!

Men hva er et demokrati når noen alltid ties i hjel

overdøves, frarøves ordet, når følelser dominerer, fordummer

Selv om vi stemmer, bestemmer vi ikke

Hvor ekte og hvor direkte er egentlig norske valg

finnes det en bedre måte –

-

Hva er et demokrati?

-

Jeg hører de KI-kåte si:

Hva med et KI-velde trent med norske verdier, uten dobbeltmoral og medaljebaksider
uten profitt tatovert i skallen, som ikke bare bryr seg om flertallet, men om alle
En Big Brother-storebror, som ikke bare ser deg, men hører deg, tror hvert ord
og kjenner deg bedre

enn du kjenner deg selv

Si meg hvem du følger, så skal jeg si deg hva du føler, hva du trenger

Så skal det norske folk aldri mer stresse over skjulte interesser

-

Hva har det å si å om vi er et demokrati på papiret, når ingen bruker papir

Bortskjemt og skjermet bort, går vi fra demokratiske borgere til kyborgere
gjenfødt med ski på beina

og i hånda KI

-

Hva er et demokrati?

-

Regnestykkene lyver ikke, KI-kratiet vil hjelpe oss å spare tid

dagens folkestyre er et håpløst pengesløseri

På sikt vil det lønne seg å skrote de rotete prosessene

Gresset er grønnere der ingen trår, der ingen går

Folk vet ikke sitt eget beste, så la oss teste ut og bevise

at folkestyret fungerer best uten forstyrrelser

fra folket

-

Hva er et demokrati?

-

Det er nå eller aldri

Det er typisk norsk å være, ikke bare god, men best, størst og først ute

vi må holde tritt med framskrittet, et stort steg for menneskeheten –

eller et lite skritt fra marerittet

-

Jeg er redd

redd for at ønsket om avkastning settes først når Norge kaster seg på framskrittstoget

det går på skinner og sola skinner, for KI klusser ikke, blir ikke buss for tog

evig og tro til Dovrebanen faller

-

Næringstoppene oppmuntrer oss til å

omfavne KI, elske KI, hengi oss til KI

Det er nå eller aldri, teknologisk orgie

eller inferno –

Større enn den industrielle revolusjon, sier en KI-disippel

Men jeg er redd

redd for at dette er starten på siste kapittel

Redd for at vi alle går på autopilot

for at ingen setter ned en fot eller løfter en finger

mens KI-profetene synger i kor

Optimalisering, effektivisering, fred på jord

-

Hva er et demokrati?

-

Arket er fortsatt tomt, og klokka tikker

Jeg har en dårlig magefølelse, nei, det er ikke i magen det stikker

men i hendene

i fingertuppene som trykker meg vekk fra lange tankerekker

Jeg vet jeg burde tenke selv

«Et demokrati er ...»

-

Jeg dagdrømmer om akutte kortslutninger, svarte skjermer og feilmeldinger, om en pandemi i revers som tvinger oss ut til ansikt uten tastetrykk, til samtaler uten varsler, til greiner som rasler i vinden, en dyp ro uten alarmer som bryter tida i to –

-

Men vi har ikke tid, vi må spare tid, skape tid, finne tid og vinne tid

optimalisere, effektivisere

Jeg har en eksamen å levere, så hvorfor ta største motstands vei

ved å prøve å forstå, når så mange gjør det lett for seg selv, består, uten svette –

Jeg har også rett til å spare tid

så jeg skriver: *Hva er et demokrati?*

Får svaret, svart på hvitt

jeg har ikke tid til å være redd, ikke en gang litt

redder framtiden min

kopier, lim inn –

Noe føles ikke helt rett, men det er for sent, for sent til å snu

med tomt blikk klikker jeg: *accept, continue*

De unges folketale 2026

Eline Ruud Kristiansen (f. 1999) er fra Flatanger i Nord-Trøndelag og holder på med en master i latinamerikansk litteratur i Madrid.

Vinnerteksten vil fremføres under Folkemøte for ytringsfrihet under Norsk Litteraturfestival tirsdag 2. juni kl. 17.

Juryen har bestått av:

- **Joakim Hammerlin**, Nansenskolen
- **Gunnar Klinge**, Universitetet i Innlandet
- **Kristin Brandtsegg Johansen**, Stiftelsen Lillehammer Museum
- **Anne Marie Løkke**, Gudbrandsdølen Dagningen
- **Ingrid Donovan**, student ved Universitetet i Innlandet
- **Emi Páez Rokseth**, student ved Universitetet i Bergen